

obsah

Úvod

Knižka pojednává o textilích, které jsou samostatným výtvarným projevem, a pomíjí textilní techniky reprodukční. První její část je věnována obecně výtvarným sdělovacím textilním prostředkům, druhá jednotlivým výtvarným vztahům mezi textilními materiály, technologiemi a účely a popisuje způsoby vznikání textilních desénů. Zmiňuji se jen o těch textilích, se kterými jsem se za své 40leté praxe a 25leté učitelské činnosti setkal a přišel do důvěrného styku.

Část první – všeobecná

Význam tradice pro textilního výtvarníka

Tradice je hluboce souvislý růst. Tlak minulosti je právě tak reálný jako tah budoucna.

Pochybnosti o ornamentu

Slovo ornament je naplněno obsahem, který se nekryje s dnešními představami o něm. Ornament neexistuje sám o sobě, je vázán na předměty. Mezi vznikáním ornamentů a organickým růstem přírodních struktur je nápadná analogie a jsou inspirační pro textilní tvorbu.

Chvála textilních surovin

Rostlinné a živočišné materiály jsou nositeli odvěkých tradic a mají krásu přírodnin. Syntetické materiály nemají tradici a stírají ráz prostředí, jednotí nadčasové formy a vymezují univerzum moderního člověka.

Textilní technologie a výtvarná tvorba

Výtvarné projevy se rodí stykem technologií, surovin a dojmů ze života. Technologie znamená pro výtvarníka totéž co řeč pro básníka. Technika mění společnost, její myšlení a systém hodnot.

Prostorovost textilního desénu

Prostor je výtvarným projevem definován. Plochy textilního desénu nejsou za sebe zasunuty, nýbrž

jsou do sebe dvojdimenzionálně vsunuty, pohlcující plochu textilu bez zbytku.

Měřítka a proporce textilního desénu

„Člověk je měřítkem všech věcí.“ Měřítka je výrazem poměru člověka k životu i smrti. Proporce jsou poměry velikostí jednotlivých částí díla.

Barevnost textilií

Moc barev je velká a všem srozumitelná. Barva umí tak jako hudba dát citu tvar.

Barvy věci

Jsou v přímém poměru k materiálům.

Rozdělení barev

Materiály mají buď vlastní barvu, nebo jsou obarvené, popř. jsou barvy na ně nanесeny.

Barva jako vlastnost materiálů

Vlastní barvy materiálů jsou jejich fyzikální vlastností a identifikují je.

Obarvené materiály

Obarvené materiály závazně o sobě informují.

Krycí barvy na materiály nanесené

Zakrývají hodnotu materiálů a působí jen svou hmotou.

Absolutní stupnice barev syntetických materiálů

Absolutní barevnou škálou rozumím úplný souhrn barev vzniklých rozkladem bílého světla.

Vztah barev k materiálům je nesoucím

Každá hmota má charakteristickou, ji identifikující barvu.

Příklady barevnosti materiálům vlastní

Barvy neexistují samy o sobě, žijí jen svými vztahy.

Pověry o barevném souladu

Barevné soulady nejsou dekorací, ale plněním prostorových funkcí barev.

Barevnost přírody

Příroda klade barvy vedle sebe bez výběru, protože jimi jen ztotožňuje.

Tmavost, pestrost, kontrast a hodnota barev

Barva má stupeň tmavosti i pestrosti a svou relativní hodnotu čili valér.

Tón barvy 30	Část druhá – speciální 39
Různé tóny téže barvy vznikají použitím různých pojidel, podkladů apod.	
Barvy rozložené a homogenní 30	Tkaniny hladké 41
Rozložené barvy zdůrazňují tektoniku tkalcovských vazeb.	Tkaniny přetkávané 42
Funkce barev 30	Tkaniny žakárské 42
Barvy mají moc opticky měnit rozměry.	Koberce ručně tkané 44
Barevná jednota a barevné vyvážení 30	Koberce ručně vázané 46
Barevný celek je souhrnem barevných vztahů a konsolidace díla.	Koberce strojně tkané smyčkové 48
Barevný vkus 31	Ještě o kobercích strojně tkaných 49
Není vlastností tvořivou, je jen zálibou.	Nábytkové textilie 50
Střidy textilních desénů 31	Nábytkové textilie tištěné sitotiskem 51
Střidy ve výtvarných projevech jsou realizací pulsu života.	Ubrusy žakárské 51
Střidy tkalcovských desénů 31	Ubrusy tištěné sitotiskem 52
Menší tkalcovské střidy jsou klasické umělé struktury.	Textilní závěsy 54
Střidy žakárových vzorů 32	Záclony 54
Kontinuálnost stříd žakárských desénů vyplývá z výrobního postupu.	Pleteniny 55
Střidy a symetrie 32	Potiskované textilie 55
Dnes se uplatňuje symetrie ve výtvarném umění méně, než tomu bylo v dobách historických.	Ruční tisk 56
Střidy desénů metrovin, prováděné sitotiskem 33	Tisk válcový 56
Z technologie sitotisku nevyplývá kontinuálnost stříd tak samozřejmě jako z tkalcoviny.	Potiskování sitotiskem 56
Střidy sitotisků vzorů metrovin drobných měřítek 33	Krajkoviny 56
Jedinečnosti sitotisku jsou veliké raporty a uplatňování rukopisu.	Oděvní textilie 57
Funkce textilií 33	Tapiserie 58
Textilie tvoří nejbližší okolí člověka.	Závěr 65
Textilie v architektuře a v odívání 33	Doslov 66
Interiér není už formální tvarové kontinuum. Jeho jednoty se dnes dosahuje identifikací jednotlivostí.	Obrazová příloha
V odívání mužů překrývá fyzická potřeba potřebu psychickou, u žen je tomu naopak.	